

Krigsminnesmerker

Tungtvannssabotasjen - Vemork, Rjukan

Utenfor Vemork kraftstasjon er det satt opp et minnesmerke over tungtvannssaksjonen på Vemork natten til 28. februar 1943. Minnesmerket er formet av kunstneren Kjell Grette Christensen og ble avduket 27. februar 1993.

Bombingen av Vemork

Nedenfor Vemork kraftstasjon er det reist en bauta for å hedre minnet til de 18 som ble drept i tilfluktsrommet den 16. november 1943 da Rjukan og Vemork ble bombet av fly fra allierte styrker. Minnesmerket er reist der tilfluktsrommet lå. Den 16. november 2013 ble en ny informasjonstavle avduket på samme sted.

Hydros falne

Ved hovedinngangen til fabrikkene ble det den 23. november 1945 avduket et relieff av Ørnulf Bast til minne om falne arbeidere og funksjonærer under andre verdenskrig. En tilsvarende minnetavle ble også avduket ved Hydros fabrikker på Notodden og på Herøya.

Gunnar Sønsteby, Tinn Rådhus

Ved Tinn kommunes rådhus ble det den 8. mai 2012 avduket en statue av den kjente motstandsmannen Gunnar Sønsteby, som vokste opp på Rjukan. Statuen er laget av billedhuggeren Per Ung og viser Sønsteby med sykkel, slik han ble avbildet på Karl Johans gate under nazistenes innmarsj i Oslo i april dagene 1940. En lik statue finnes også i Oslo.

Minnesmerke ved Rjukan kirke

Utenfor Rjukan kirke er det oppført et vakkert frihetsmonument, laget av Dyré Vaa, til minne om de falne under andre verdenskrig. Monumentet ble avduket 22. oktober 1950.

Minnesmerke på Mæl

Ved Mæl er det oppført et minnesmerke over lokale ofre under andre verdenskrig. Steinen ble avduket 22.7. 1948.

Minnesmerke på Gvepseborg

Et minnesmerke på Gvepseborg - øvre stasjon på Krossobanen - markerer tungtvannssabotørenes retrett. Etter aksjonen mot anlegget på Vemork gikk fluktruten langs Vemorksporet, over elven Maana til Krosso og derfra opp veien til Gvepseborg.

Vinje

Minnesmerke ved Syrebekkestaulen, Rauland

En enkel stein ble etter krigen reist ved Syrebekkestaulen til minne om Leif Tronstad og Gunnar Syverstad som ble drept der 11. mars 1945.

Forsvarsmuseet i Åmot, Vinje

Ved Forsvarsmuseet i Vinje er det reist en stein med et relieff av motstandsmannen Knut Haukelid. Relieffet er utført av Nils Aas og ble avduket 17. mai 1999.

Litteratur:

Kjell G. Bohlin: Krigsminnesmerker i Telemark, 2000

Helge Songe: På sokkel i Tinn, SingSong, 2009